با دستور رئیس‌جمهوری

۱۲ طرح سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد ارس افتتاح شد



■ گزارش: نجیبه ظفری- سازمان منطقه آزاد ارس

۱۲ طرح صنعتی و کشاورزی در منطقه آزاد ارس با سرمایه‌گذاری چهار هزار و ۱۳۲میلیارد ریالی و ۷۰/۵ میلیون یورویی و ۴/۶ میلیون دلاری امروز پنج‌شنبه به‌صورت ارتباط زنده تصویری با دستور رئیس‌جمهور افتتاح شد.

محسن نریمان مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس در ارتباط زنده تصویری با رئیس‌جمهوری در آیین افتتاح پروژه‌های سرمایه‌گذاری ارس گفت: در دوره استقرار دولت تدبیر و امید میزان سرمایه‌گذاری داخلی محقق شده در منطقه آزاد ارس ۷۳ هزار میلیارد ریال بوده که در مدت مشابه دوره قبل این رقم ۱۰۰۰ میلیارد ریال بوده است.

وی افزود: میزان سرمایه‌گذاری خارجی صورت گرفته در این منطقه ۳۲۰ میلیون دلار بوده که در مدت مشابه دوره قبل این رقم ۴۳ میلیون دلار بوده است.

نریمان در ارتباط زنده تصویری با دکتر روحانی رئیس‌جمهوری گفت: درزمینه صادرات از ارس در دوره دولت تدبیر و امید یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار بوده که این رقم در مدت مشابه دوره قبل ۳۶۰ میلیون دلار بوده است.

طرح‌های صنعتی و کشاورزی افتتاح شده منطقه آزاد ارس به دستور رئیس‌جمهوری، شامل بهره‌برداری از بزرگترین مجتمع گلخانه‌ای خاورمیانه، دو کارخانه بزرگ تولید فولاد، سه واحد تولیدی درزمینه پوشاک، ۵ واحد گلخانه‌ای تولید صیفی‌جات به روش هیدروپونیک است.

با بهره‌برداری از این ۱۲ طرح، برای یک‌هزار و ۳۹ نفر به‌طور مستقیم شغل ایجاد می‌شود.

پیش از این نیز به مناسبت هفته دولت و با حضور مرتضی بانک، مشاور رئیس‌جمهوری و دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور، هفت طرح صنعتی و کشاورزی با سرمایه‌گذاری ۶ هزار و ۵۱۲ میلیارد ریالی بخش خصوصی و یک طرح درزمینه صنعت گردشگری با سرمایه‌گذاری ۱۲ میلیارد ریالی در سازمان منطقه آزاد ارس افتتاح شد؛ با بهره‌برداری از پروژه‌های هفته دولت برای ۲۳۰ نفر شغل ایجاد شد.

منطقه آزاد ارس با مرکزیت جلفا در ۱۳۲ کیلومتری شمال غرب تبریز بیش از ۵۰ هزارهکتار وسعت دارد و با جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان و جمهوری خودمختار نخجوان از طریق گمرکات جلفا، نوردوز و خداآفرین ارتباط دارد.

منطقه آزاد ارس سهل‌ترین راه دسترسی ایران به بازار اوراسیا بوده و فاصله آن با مرزهای ترکیه کمتر از ۱۲۰ کیلومتر است.

■ **منطقه آزاد ارس؛ قطب نوظهور کشاورزی گلخانه‌ای و کشت هیدروپونیک**

به‌طور کلی منطقه آزاد ارس در کنار ظرفیت‌های صنعتی و گردشگری بی‌شماری که دارد؛ به واسطه موقعیت اقلیمی و وجود رودخانه ارس، استعدادهای مناسبی در جهت توسعه کشاورزی دارد و در سال‌های گذشته با سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در بخش گلخانه‌ای، شاهد تبدیل شدن این منطقه به قطب تولیدات گلخانه‌ای مناطق آزاد کشور هستیم.

این منطقه به علت وجود سایت گلخانه‌ای و نزدیکی به رود ارس، موقعیت ویژه و منحصربه‌فردی درزمینه کشاورزی دارد که در سال‌های اخیر به این مهم توجه ویژه‌ای توسط مسؤولان و سرمایه‌گذاران شده است.

ارس از نظر گسترش گلخانه‌ها با روش‌های هیدروپونیک، دارای توانمندی‌ها و چالش‌هایی می‌باشد که ازجمله مهم‌ترین موارد می‌توان به مناسب بودن بخش نسبتاً وسیعی از محدوده از نظر شرایط اقلیمی، دسترسی آسان به آب، معافیت‌های گمرکی برای ورود سازه‌ها و یا سایر اقلام مورد نیاز برای توسعه گلخانه‌ها و یا کشت محصولات، پایین بودن مصرف انرژی، کارآفرینی و اشتغال‌زایی، دسترسی به بازارهای جهانی و کشورهای حوزه CIS و امکان صادرات به این کشورها و... به‌عنوان توانمندی‌ها اشاره کرد.

■ **مزایای آبی ارس برای کشت هیدروپونیک**

منطقه آزاد ارس به واسطه اقلیم مناسب و قرار گرفتن در جوار رودخانه ارس و همت مدیران توانسته است در سال‌های اخیر در حوزه‌های کشاورزی و کشت گلخانه‌ای موفقیت‌های زیادی راکسب کند.

در حال حاضر با همت سرمایه گذاران عمده در توسعه گلخانه‌های هیدروپونیک تکنولوژی ساخت و راه‌اندازی گلخانه‌های مدرن بومی شده است و با کشورهای توسعه یافته رقابت می‌کند.

سیاست‌های سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد ارس باعث شده است که طی سال‌های گذشته سیستم مدرن کشت هیدروپونیک در این منطقه راه‌اندازی شده و مزایای آب ارس نیز باعث بهینه‌تر شدن این نوع از کشاورزی شود. از این‌رو، منطقه آزاد ارس یکی از بهترین مناطق برای این نوع کشت محسوب می‌شود و نوع آب ارس باعث شده است تا مزایای این منطقه برای کشت هیدروپونیک افزایش یابد.

دمای سالانه جلفا حدود ۱۱درجه بالای صفر است که ایده‌آل‌ترین دما برای کشت گلخانه‌ای محسوب می‌شود.

■ **سرمایه‌گذاری ۱۸ هزار میلیارد ریالی در صنعت گلخانه‌ای ارس**

محسن نریمان، رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس در خصوص گلخانه‌های محدوده منطقه آزاد ارس گفت: با شروع شهریور ماه عملیات کشت انواع صیفی‌جات، گل رز، توت‌فرنگی و نهال در گلخانه‌های منطقه آزاد ارس آغاز شده است که پیش‌بینی می‌شود امسال بیش از ۵۰ هزار تن محصول از این گلخانه‌ها برداشت شود که درصورت محقق شدن این میزان تولید، نسبت به سال گذشته افزایش دو برابری تولید محصولات گلخانه‌ای در ارس را خواهیم داشت.

نریمان با اشاره به اینکه بخش کشاورزی ارس و به‌خصوص حوزه گلخانه‌ها در کنار بخش صنعت همچنان به روند رو به رشد خود ادامه می‌دهند، کل مساحت گلخانه‌های محدوده منطقه آزاد ارس را ۳۳۳ هکتار اعلام کرد و افزود: از این میزان، ۱۶۰ هکتار گلخانه به بهره‌برداری رسیده است که پیش‌بینی می‌شود تا پایان امسال، وسعت گلخانه‌های قابل بهره‌برداری در سطح منطقه به ۱۸۰ هکتار افزایش یابد.

وی حجم سرمایه گذاری‌های انجام یافته در صنعت گلخانه‌ای ارس را ۱۸ هزار میلیارد ریال عنوان کرد و یادآور شد: در حال حاضر ۶۰ واحد گلخانه در منطقه آزاد ارس به کشت و برداشت انواع صیفی جات می‌پردازند که علاوه بر تأمین نیاز داخلی بخش عمده‌ای از این محصولات به کشورهای عراق، روسیه، قطر، عمان و... صادر می‌شوند.

■ **افتتاح مجتمع گلخانه‌ای ارس تارلا امیر بزرگترین مجتمع گلخانه‌ای خاورمیانه**

مجتمع گلخانه‌ای ارس تارلا امیر با سرمایه‌گذاری بیش از یک هزار و هفتصد میلیارد ریال و همچنین سرمایه‌گذاری ارزی ۷۰/۵ میلیون یورویی با مساحت ۸۰ هکتار، سالانه ظرفیت تولید بیش از ۲۴ هزار و ۲۰۰ تن انواع صیفی‌جات گلخانه‌ای به روش هیدروپونیک را دارد و در کنار آن برای ۶۵۰ نفر به‌طور مستقیم شغل ایجاد کرده است.

پروژه اول این گروه سرمایه‌گذاری به نام مجتمع گلخانه‌ای «ارس تارلا امیر» که از سال ۱۳۹۶ با تکنولوژی کشت هیدروپونیک در زمینی به وسعت ۵۰ هکتار و ۳۰ هکتار زمین زیر کشت رفته، بیش از ۹۰ درصد محصول خود را تحت برند Atavita به بازارهای روسیه و کشورهای عربی صادر می‌کند.

در طرح توسعه این گلخانه، مجتمع «ارس تارلا امیر» با عرصه ۸۰ هکتار به اتمام رسیده است که ۵۷ هکتار آن دارای سطح کشت گلخانه یکپارچه شیشه‌ای بوده و شامل اقداماتی ازجمله انجام عملیات تسطیح عرصه با حجم بالغ بر ۶میلیون مترمکعب عملیات خاکی در کمتر از ۱۰ماه، عملیات لوله‌گذاری سیستم‌های آبیاری و گرمایش بالغ بر هزار و ۸۰۰ کیلومتر و احداث سیستم‌های پیشرفته تصفیه آب با ظرفیت بالغ بر هفت هزار و ۵۰۰ مترمکعب در شبانه روز است که با اضافه شدن این گلخانه به مجتمع، این مجموعه گلخانه‌ای جزو ۱۰ گلخانه بزرگ هیدروپونیک شیشه‌ای دنیا خواهد بود که سالانه ۲۴ هزار و ۲۰۰ تن محصول را روانه بازار هدف خواهد کرد.

برنامه شرکت، تولید محصولات سبزی و صیفی داخل گلخانه و در خارج از فصل متداول کشت است و هدف صادرات محصول به کشورهای منطقه و عمدتاً کشور روسیه است. محصولات متعددی از جمله خیار، بادمجان، فلفل دلمه‌ای وگوجه فرنگی در این مجموعه تولید می‌شود و در حال حاضر بیشتر تیپ‌های مختلف گوجه فرنگی و فلفل دلمه‌ای در رنگ‌های مختلف و تیپ کالیفرنیایی از واریته‌های مختلف کشت شده که برداشت آن هم آغاز شده است.

بارزترین ویژگی این مجتمع گلخانه‌ای، تولید محصول با مصرف کمترین میزان آب، افزایش ۱۰ برابری تولید، کاهش ۲۰ درصدی مصرف برق و کاهش مصرف ۱۵ درصدی گاز، کاهش آلاینده‌های زیست محیطی و تغذیه بهتر گیاه و کاهش مصرف کود و در نهایت کاهش ضایعات نسبت به گلخانه‌های معمولی است.

■ **استفاده از تولیدات داخلی در ساخت گلخانه**

سال اول که گلخانه در سطح ۱۰ هکتار احداث شد، به‌جز شیشه‌ها و لوله‌هایی که برای گرمایش استفاده می‌شد، تقریباً تمام تجهیزات، اسکلت گلخانه و ماشین‌آلات از کشور هلند خریداری شد.

اکنون برای اسکلت گلخانه فقط سقف آن از اروپا تهیه شده و مابقی در کارگاه‌ها و کارخانه‌های داخلی تولید می‌شود. برای ساخت اسکلت و سازه گلخانه حدود ۸۰ درصد از تولیدات داخلی استفاده شده است.





■ **تحقق جهش تولید در صنعت فولاد ارس**

یکی از ارکان اصلی رشد اقتصادی و پیشرفت، ایجاد ساختارهای توسعه پایدار است که معدن و صنایع معدنی به‌ویژه فولاد یکی از مهم‌ترین ساختارها به شمار می‌رود. تولید و مصرف فولاد امروزه یکی از شاخص‌های اصلی توسعه‌یافتگی کشورها تلقی می‌شود. علاوه بر نقش برجسته صنعت فولاد در توسعه‌یافتگی کشورها، تأثیر به‌سزای این صنعت بر فرآیند توسعه فرهنگ، سطح دانش، اشتغال‌زایی، پژوهش، آموزش و تجارت کشورها غیرقابل انکار است. صنایع فولاد در سازندگی، بازسازی و توسعه کشور سهم مهمی را ایفا می‌کند.

آنچه مبرهن است جهش تولید و توسعه، نیازمند پویا بودن واحدهای تولیدی با حرکت جمعی است و با توجه به اتصال اجزای زنجیره ارزش فولاد به یکدیگر و برای ایجاد بستر توسعه باید از ابتدا تا انتهای زنجیره متعادل باشد. هر صنعتی برای توسعه و پیشرفت در آینده نیازمند زیرساخت‌های لازم و مناسب است و صنعت فولاد نیز از این قاعده مستثنی نیست.

توجه به ایجاد، توسعه و گسترش گمرک و ایجاد ارتباط مناسب ریلی و جاده‌ای با مبادی ورودی مواد اولیه و متقاضیان داخلی ازجمله مزیت‌های منطقه آزاد ارس می‌باشد که قطعاً نقش پررنگی در تحقق اهداف و برنامه‌های صنایع فعال در این منطقه خواهد داشت.

یکی از بسترهای بسیار مهم و ضروری در صنعت فولاد دسترسی به آب و موقعیت مکانی مناسب است. احداث واحدهای فولادی با ظرفیت تولید بالا از الزامات موفقیت در این صنعت است که وجود رودخانه ارس موجب ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری در صنعت فولاد در این منطقه شده است.

■ **افتتاح مجتمع فولاد آذرآبادگان ارس با ظرفیت تولید ۲۴۰ هزار تن در سال**

مجتمع فولاد آذرآبادگان یکی از مهمترین پروژه‌هایی است که همزمان با سال جهش تولید در ۲۰ شهریورماه به‌صورت کنفرانس ویدئویی با حضور رئیس‌جمهوری افتتاح شد.

این مجتمع درزمینه تولید شمش فولادی با سرمایه‌گذاری بیش از ۲/۲ هزار میلیارد ریال و ۲/۳میلیون دلار سرمایه‌گذاری ارزی، ظرفیت تولید ۱۲۰ هزار تن و پس از تکمیل پروژه ذوب ظرفیت تولید آن سالانه به ۲۴۰ هزار تن افزایش یافته و برای ۲۰۰ نفر به‌صورت مستقیم شغل ایجاد خواهد شد.

مسعود محرمی مدیرعامل مجتمع فولاد آذرآبادگان ارس در این زمینه می‌گوید: شرکت فولاد ارس در تابستان سال ۱۳۹۷، احداث مجتمع فولاد آذرآبادگان ارس را در زمینی به مساحت ۳۵ هکتار آغاز کرد که از فروردین امسال تولید شمش فولادی از این مجتمع فولادی آغاز شده است. محصولات تولیدی این مجتمع با بالاترین استانداردهای جهانی به عنوان خوراک اصلی و مواد اولیه کارخانجات معتبر نورد به بازارهای داخلی از جمله کارخانه‌های نورد میلگرد شمال‌غرب کشور و بازاراهای خارجی عرضه می‌شود.

به‌طور میانگین در این شرکت روزانه بیش از ۲۰۰تن شمش فولادی تولید می‌کنیم که با راه‌اندازی فاز دوم این کارخانه در بهمن ماه سال جاری ظرفیت تولید شمش در این کارخانه به دوبرابر افزایش پیدا خواهد کرد.

■ **طرح توسعه فولاد ارس**

محرمی افزود: طبق برنامه‌ریزی‌ها بخشی از ظرفیت تولید شمش فولادی این شرکت در سال جاری و بخشی دیگر در سال‌های آتی به بهره‌برداری خواهد رسید. این مجموعه در حال حاضر با یکی از کارخانه‌های ذوب فولاد به‌نام فولاد پارس هفت‌تپه در استان خوزستان در حال مشارکت در سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری است. کارخانه مذکور دارای ظرفیت ۱۲۰ هزارتن در سال است و تیم فنی و مهندسی فولاد ارس در آن کارخانه با تمام قوا در حال تولید و عرضه محصول است.

■ **رفع مشکل کمبود مواد اولیه**

مدیرعامل شرکت فولاد آذرآبادگان با اشاره به مشکلات واحدهای ذوب القایی گفت: مهم‌ترین مشکل تولیدکنندگان شمش فولادی با استفاده از کوره‌های ذوب القایی، کمبود مواد اولیه است. همچنین آهن قراضه به شدت کمیاب شده و قیمت آن نیز بسیار بالاست. از سوی دیگر، تقاضا برای آهن اسفنجی هم بالاست و در حال حاضر در حوزه تأمین مواد اولیه، مشکلات جدی وجود دارد.

> یکی از ارکان اصلی رشد اقتصادی و پیشرفت، ایجاد ساختارهای توسعه پایدار است که معدن و صنایع معدنی به‌ویژه فولاد یکی از مهم‌ترین ساختارها به شمار می‌رود. تولید و مصرف فولاد امروزه یکی از شاخص‌های اصلی توسعه‌یافتگی کشورها تلقی می‌شود

وی با اشاره به تلاش‌های انجمن فولاد عنوان کرد: یکی از کارهای خوبی که انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران انجام داده، همکاری درزمینه تخصیص سهمیه آهن اسفنجی به واحدهای ذوب القایی است که این امر جای تقدیر و تشکر دارد.

■ **شرکت‌های فعال هلدینگ فولاد ارس**

وی در توضیح بیشتر فعالیت‌های هلدینگ فولاد ارس گفت: گروه فولاد ارس زیرمجموعه‌های مختلفی دارد. شرکت اصلی و مادر این هلدینگ، مجتمع فولاد آذرآبادگان ارس است که در واقع مجموعه کارخانجات ذوب و نورد فولاد ارس محسوب می‌شود. شرکت فرآور فولاد آذرپولاد ارس، یکی دیگر از شرکت‌های هلدینگ است که در حوزه بازرگانی مقاطع فولادی، تأمین و بازیافت چدن و ضایعات آهنی فعالیت می‌کند و یکی از شرکت‌های برتر شمال‌غرب کشور در این زمینه می‌باشد. شرکت فنی و مهندسی پدیده فولاد ارس نیز خدمات مشاوره، طراحی مهندسی، تأمین تجهیزات، اجرا و مدیریت تولید پروژه‌های فولادی و صنایع وابسته را ارائه می‌دهد. یکی دیگر از شرکت‌های این هلدینگ شرکت حمل و نقل فولاد ارس است که درزمینه حمل و نقل به صنایع کشور خدمات ارائه می‌دهد. از دیگر شرکت‌های زیرمجموعه این گروه، شرکت ثمین رستاک خلیج‌فارس می‌باشد که وظیفه تأمین و تدارک لوازم و مصارف کارخانجات ذوب را بر عهده دارد.

■ **صادرات به کشورهای حوزه اوراسیا و cis**

مسعود محرمی عنوان کرد: با توجه به استقرار مجتمع فولاد آذرآبادگان ارس در منطقه آزاد ارس، این شرکت با واردات قراضه از کشورهای منطقه و ایجاد ارزش افزوده مناسب روی آن در جهت صادرات شمش فولادی به کشورهای منطقه همانند آذربایجان، ترکیه، ارمنستان و گرجستان گام برمی‌دارد.

محرمی در ادامه اضافه می‌کند: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته در نظر داریم بخشی از شمش فولادی تولیدی در شرکت را به کشورهای حوزه اوراسیا و cis از جمله ارمنستان، گرجستان، نخجوان و... صادر کنیم که با توجه به اینکه مشکلات ارزی و تجاری رفع شده است برابر توافقات صورت گرفته در فاز اول به کشور ترکیه صادرات خواهیم داشت.

■ **دستاوردهای هلدینگ فولاد ارس**

به گفته مدیرعامل این شرکت، از طرح‌های توسعه مجموعه فولاد ارس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: راه‌اندازی فاز دوم ذوب ۲۵ تنی که منجر به افزایش دو برابری تولید تا پایان سال جاری خواهد شد و با توجه به برآورد نیاز منطقه به ورق‌های گرید اس تی، ۳۷ طرح راه‌اندازی خط نورد گرم در حال بررسی و تعاریف بودجه‌ای است.

وی در مورد دستاوردهای مجتمع فولاد ارس اظهار داشت: از بزرگترین دستاوردها و موفقیت‌های این مجموعه ساخت و راه‌اندازی اکثر ماشین‌آلات مورد نیاز خود برای تولید با تیم داخلی و بومی خود بوده است که در حال حاضر نیز این فعالیت، در حال انجام است. در بحبوحه کرونا و بدترین شرایط سلامتی در جهان که تمام مرزها بسته بود این شرکت موفق به راه‌اندازی یکی از پیچیده‌ترین کوره‌های القایی در جهان گردید و بدون حضور سازنده اصلی، راه‌اندازی کوره توسط تیم مهندسی این شرکت محقق و تولید مجتمع شروع شد.

این مجموعه در موارد بسیاری با واردات تکنولوژی ساخت از کشورهای صاحب تکنولوژی و ساخت آن در داخل موفق به ذخیره و برگشت مقادیر هنگفت ارزی به کشور شده است. در کل تمام مجموعه کارخانه ذوب این هلدینگ به غیر از کوره ۲۵ تن القایی که واقعاً به سبب تکنولوژی بالا امکان ساخت داخل ندارد، در داخل مجموعه و با همت نیروهای بومی و داخلی انجام پذیرفته است.

***

لازم به توضیح است علاوه بر ۲ طرح بزرگ یادشده که توسط رئیس‌جمهوری در منطقه آزاد ارس افتتاح شد، همزمان ۱۰ پروژه دیگر نیز به بهره‌برداری رسیدند.

در حوزه کشاورزی افتتاح ۵ واحد گلخانه‌ای تولید صیفی‌جات به روش کشت هیدروپونیک با ظرفیت اشتغال ۴۴ نفر و مجموع سرمایه‌گذاری ۶۰ میلیارد ریال، در حوزه تولید پوشاک، سه واحد تولیدی با مجموع سرمایه‌گذاری ۱۷۸/۳۳ میلیارد ریال و ظرفیت اشتغال ۱۱۵ نفر، یک واحد تولیدکننده انواع ظروف آشپزخانه با اشتغال‌زایی ۲۰ نفر و سرمایه‌گذاری ۸۶/۷ میلیارد ریال و یک واحد تولیدکننده انواع مقاطع فولادی ساده کربنی و کم آلیاژی با میزان اشتغال‌زایی ۴۰ نفر و سرمایه‌گذاری ۱۷۸ میلیارد ریال در منطقه آزاد ارس افتتاح شد.